

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Kůchlerovou,
Ph.D.
ve věci

žalobce: J. F.
zastoupen advokátem JUDr. Janem Malým
sídlem Sokolovská 49/5, 186 00 Praha
adresa pro doručování Malé náměstí 124, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. října 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové soudu dne 19. 12. 2022 domáhal podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušení výše označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a

potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 8. 2022, č. j. X, (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“).

2. Prvoinstančním rozhodnutím byla žádost o starobní důchod žalobce zamítnuta v důsledku nesplnění podmínek ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). Dle žalované žalobce narozený v roce 1960 nedosáhl stanoveného věku pro odchod do starobního důchodu. Žalobce podal dne 21. 9. 2022 proti prvoinstančnímu rozhodnutí námitky, neboť v odůvodnění není reflektována skutečnost, že vychoval tři děti jako samoživitel.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalované

3. Žalobce se domnívá, že napadené rozhodnutí je nesprávné, jelikož tvrdí, že žalobce nesplňuje podmínky ustanovení § 28 ZDP a nereflektuje stav, že žalobce jako samoživitel vychoval tři děti. Přitom podle stejného ustanovení u žen, které vychovaly tři nebo čtyři děti činí důchodový věk 54 let. Ustanovení § 8 odst. 2 písm. k) zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „antidiskriminační zákon“), přitom stanoví, že *„muži i ženy musejí mít zejména stanoven stejný způsob určení důchodového věku pro účely přiznání důchodu ze sociálního zabezpečení pracovníků“*.
4. Žalobce se tedy domnívá, že zákon očividně nepřiznává ženám nižší důchodový věk na základě rodičovství, jelikož rozděluje fyzické osoby na muže, ženy a ženy, které vychovaly určitý počet dětí. Zákonným faktorem pro uznání nižšího důchodového věku je kombinace ženského pohlaví a počtu vychovaných dětí. Má tedy za to, že žalovaná se dopustila porušení čl. 1 usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „LZPS“) a § 2 s. ř. s., a proto považuje žalobce § 32 odst. 2 ZDP a jeho přílohu za protiústavní a diskriminační.
5. Žalovaná ve svém vyjádření mimo jiné vysvětlila, že současná právní úprava snížení důchodového věku v souvislosti s výchovou dětí se u pojištěnců narozených před rokem 1971 vztahuje pouze na ženy. Mužům pečujícím o dítě do čtyř let věku se tato doba hodnotí jako doba pojištění stejně jako ženám. Podle stávající právní úpravy dojde ke sjednocení věku odchodu do starobního důchodu až u pojištěnců narozených od roku 1971.
6. Žalovaná dále uvedla, že se rozdílným důchodovým věkem mužů a žen v závislosti na počtu vychovaných dětí již zabýval Ústavní soud, který svým nálezem ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 53/04, zamítl návrh Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2004, č. j. 2 Ads 2/2004-36, na zrušení ustanovení § 32 ZDP. Dále se jí zabýval i Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“), který ve svém rozsudku ze dne 17. 2. 2011 ve věci č. 6268/08 (*Andrle* proti České republice) dospěl k závěru, že nedošlo k porušení zákazu diskriminace v souvislosti s právem stěžovatele, neboť právní úprava týkající se důchodového věku byla původně konstruována jako určitá kompenzace za ztížené postavení žen ve společnosti a sledovala legitimní cíl.
7. Na závěr svého vyjádření žalovaná konstatovala, že jako součást moci výkonné je povinna právní předpisy dodržovat, nikoliv je dle svého uvážení měnit.

III. Jednání před soudem

8. Dne 27. 4. 2023 se konalo jednání před krajským soudem, kterého se zúčastnili zástupce žalobce a pověřená pracovnice žalované. Obě strany setrvaly na svých dosavadních procesních stanoviscích.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Soud při tom vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
10. Žaloba byla shledána nedůvodnou.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

11. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 25. 5. 2022 podal žádost o přiznání starobního důchodu, a to ode dne vzniku nároku. V žádosti mimo jiné žalobce žádá o snížení důchodového věku z důvodu výchovy svých tří dětí, které mu byly svěřeny do péče v roce 1994 rozhodnutím Okresního soudu v Nymburce.
12. Jeho žádost byla zamítnuta pro nesplnění podmínek § 28 ZDP. Ke dni podání žádosti o vydání prvoinstančního rozhodnutí ani ve lhůtě 4 měsíců od podání žádosti dle § 82 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších právních předpisů, žalobce nedosáhl důchodového věku pro nárok na starobní důchod. Podle přílohy k ZDP vzhledem k datu jeho narození a pohlaví, muže narozeného v roce 1960, je za důchodový věk považováno dosažení věku 64 let a 2 měsíců, toho žalobce dosáhne až dne v červenci 2024.
13. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých, stejně jako v žalobě, namítal, že je diskriminován na základě pohlaví, neboť ZDP snižuje důchodový věk v důsledku počtu vychovaných dětí pouze ženám, nikoliv mužům.
14. Žalovaná následně vydala napadené rozhodnutí.

Právní posouzení

15. Pokud jde o právní posouzení věci, považuje na tomto místě krajský soud za vhodné připomenout, že povinnost posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že krajský soud je povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit, když jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19).
16. Dále platí, že samu okolnost, že soud nepřisvědčil argumentaci účastníka řízení, nelze bez dalšího považovat za porušení jeho práv. Právo na spravedlivý proces nelze vykládat tak, že jde o právo jednotlivce na vyhovění jeho návrhu či na rozhodnutí v jeho prospěch (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. III. ÚS 2773/11, dostupné /stejně jako všechna v tomto rozsudku citovaná rozhodnutí Ústavního soudu/ na <http://nalus.usoud.cz>).
17. Soud úvodem předesílá, že formulace žalobních bodů v žalobě se shoduje s argumentací, kterou žalobce uplatnil v námitkách proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Na obsah námitek reagovala žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí, přičemž v této souvislosti soud konstatuje, že žalovaná tak učinila precizním způsobem, když podrobně

a pečlivě uvedla logické důvody, jež vyvrátily jednotlivá tvrzení žalobce obsažená v námitkách. Žalované tedy nebylo třeba cokoli vytknout, a soud tak v tomto směru plně odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí [k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130 (k dispozici na www.nssoud.cz), podle kterého „(...) je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.“].

18. V projednávané věci se tedy jedná o posouzení správnosti postupu žalované při posouzení nároku žalobce na starobní důchod. Jedná se o aplikaci ustanovení § 28 a § 32 ZDP.
19. Krajský soud má za to, že není sporu, že žalobce je mužem narozeným v roce 1960.
20. Podle § 28 ZDP má pojištěnec „nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.“
21. Podle § 32 odst. 2 ZDP u pojištěnců narozených v období let 1936 až 1971 se důchodový věk stanoví podle přílohy k tomuto zákonu. Stanoví-li se důchodový věk s přičtením kalendářních měsíců, považuje se za důchodový věk věk dosažený v posledním přičteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce; neobsahuje-li takto určený měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního přičteného kalendářního měsíce.
22. Dle přílohy k ZDP činí důchodový věk u mužů narozených v roce 1960 64 let a 2 měsíce.
23. Soud hodnotí, že problematikou rozdílného důchodového věku mužů a žen pro nárok na starobní důchod se zabýval i Ústavní soud, který ve svém nálezu sp. zn. Pl. 53/04 ze dne 16. 10. 2007 konstatoval, že ustanovení § 32 ZDP, které upravuje otázku důchodového věku, sice zakládá nerovnost mužů a žen, ale současně konstatoval, že ne každé nerovné zacházení znamená porušení principu rovnosti. Takové porušení principu rovnosti je legitimní, pokud je vedeno objektivními a rozumnými důvody a není projevem libovůle zákonodárce. Podle Ústavního soudu nelze nerovné postavení mužů a žen v rámci důchodového pojištění řešit bez komplexně a odpovědně načasované úpravy celého důchodového systému. Návrhu na zrušení ustanovení § 32 ZDP Ústavní soud nevyhověl. Ministr práce a sociálních věcí dále odůvodnil, že rozdílným věkem mužů a žen, který zakotvuje zákon o důchodovém pojištění, se zabýval i Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku na základě stížnosti č. 6268/08 - v rozsudku ze dne 17. 2. 2011 (Věc Anderle proti České republice, tato věc byla řešena před Ústavním soudem výše citovaným nálezem sp. zn. Pl. 53/04), který dospěl k jednomyslnému závěru, že „nedošlo k porušení zákazu diskriminace zaručené článkem 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. České republice nelze vytknout, že by v daném případě nezajistila rozumný poměr přiměřenosti mezi napadeným rozdílným zacházením a sledovaným legitimním cílem“.
24. Žalovaný ve svém vyjádření tedy správně shrnul, že se stanovisky citovaných soudů je v souladu i dlouhodobý vývoj, pokud jde o rozdílný důchodový věk mužů a žen pro nárok na starobní důchod. Postupné zvyšování důchodového věku bylo zavedeno již od roku 1996, a to výrazněji u žen (o 4 měsíce ročně) ve srovnání s muži (o 2 měsíce ročně) a v

důsledku toho dochází k postupnému sbližování obou věkových hranic, přičemž cílovým stavem je jejich úplné sjednocení bez ohledu na počet vychovaných dětí.

25. Krajskému soudu vzhledem k výše citovaným závěrům Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva, které ještě dříve, před žalobcem podanou žádostí o zohlednění péče o nezletilé děti, a tím snížení důchodového věku jako u žen, řešily skutkově a právně totožnou věc, nezbývá, než daná rozhodnutí respektovat. Krajský soud by pak jinými slovy opakoval totéž, co již bylo vysloveno v předmětných rozhodnutích těchto soudů, proto na jejich učiněné závěry odkazuje.
26. Soud má za prokázané, že žalovaná při posuzování nároku žalobce na starobní důchod postupovala v souladu s ustanovením § 28 ZDP, když zkoumala, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku. Obě podmínky přitom musejí být splněny současně. Podle § 32 odst. 2 ZDP se u pojištěnců narozených v období let 1936 - 1977 důchodový věk stanoví podle přílohy k ZDP. V případě žalobce, který se narodil v roce 1960, činí důchodový věk 64 let a 2 měsíce, kterého dosáhne až dne 16. 7. 2024. V případě mužů pak nelze aplikovat pravidlo nižšího důchodového věku jako u žen podle § 32 odst. 1 písm. b) ZDP v závislosti na počtu vychovaných dětí, neboť to zákon o důchodovém pojištění neumožňuje.
27. Soud pak není nadán pravomocí rozhodnout o nároku žalobce odchylně od platné právní úpravy a ustálené soudní judikatury. Žalovaná je při svém rozhodování povinna dbát zásady dobré správy, která vyplývá z § 2 odst. 4 správního řádu, a to tak, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

V. Závěr a náklady řízení

28. Soud tak neshledal žalobu důvodnou a nad její rámec nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
29. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 27. dubna 2023

JUDr. Martina Kůchlerová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně